

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

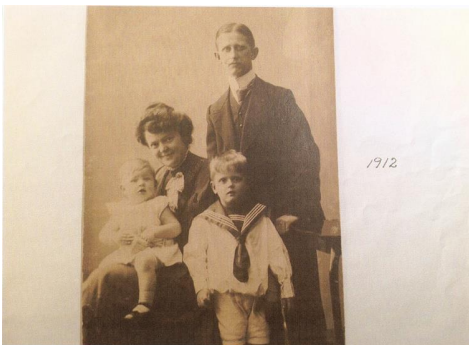
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægtsbog

Jørgen Ortmann 2017

Forord

Ved udarbejdelsen af dette lille skrift har jeg i høj grad brugt nettet. Når der henvises til opslag gælder det arkivalieronline, hvor kirkebøger (kb), folketællinger (ft), lægdsruller og meget andet er søgbart. Endvidere er rigsarkivets ”daisy” brugt til at bestille arkivalier, der så kan læses på rigsarkivet. Politiregisteret og www.ddd.dda har også været nyttige. Der er problematisk, at komme længere tilbage end midt i syttenhundredetallet. Kirkebøger er som regel svære at læse, dels fordi de er ført med gotisk skrift og fordi de forskellige præster ofte havde en meget dårlig håndskrift. Der bruges derfor megen tid for at få en ganske lille oplysning. Jeg har nogle steder angivet, hvilke negative resultater, der er kommet ud af mine undersøgelser. Skanning af arkivalier er ikke færdigt, så man kan med fordel forsøge sig igen efter et stykke tid. Står der ”kopi” efter en kilde betyder det, at jeg i baggrundsmaterialet har lagt en kopi af f.eks. en side i en kirkebog.

For at sætte forfædrenes liv i relation til, hvad der er sket i omverdenen, har jeg nogle steder forsøgt, at lave oversigt over de historiske kendsgerninger.

Jeg har samlet baggrundsmateriale i nogle sorte ringbind – et til forfædre efter min far og et til forfædre efter min mor. Særlig meget materiale vedrørende J.P. Jacobsen er samlet i et særskilt ringbind. Jeg har også lavet en oversigt over ting jeg har arvet.

Endvidere skal det nævnes at mine efternavne var Ortmann Jacobsen indtil 1964, hvor jeg strøg Jacobsen. Så Ortmann er altså fra min mors side og Jacobsen fra min fars side.

Jørgen Ortmann, Sorgenfri marts 2017

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 Før mine oldeforældre på min fars side	1
Afsnit 1 Forfædre til mine oldefædre på min fars side	1
Afsnit 2 Forfædre til mine oldemødre på min fars side	7
Kapitel 2 Mine oldeforældre på min fars side	11
Bilag: Kronologi for Rasmus Jacobsen	19
Bilag: Lægdsruller Jens Peter og Rasmus Jacobsen	21
Bilag: Kilder Jens Peter og Harriet Jacobsen:	23
Bilag: Kilder Rasmus Frederik Jacobsen og hustruer Thora og Karen	25
Bilag: Argentina og Brasiliens historie ca. 1888-1897	27
Bilag: Danmarks historie 1845-1897	29
Kapitel 3 Min farfar og farmor	31
Kapitel 4 Før mine oldeforældre på min mors side	35
Afsnit 1 Forfædre til mine oldefædre på min mors side	35
Afsnit 2 Forfædre til mine oldemødre på min mors side	37
2.1 forfædre til Karen Hansen	37
2.2 forfædre til Elisabeth Ortmann	39
Kapitel 5 Mine oldeforældre på min mors side	43
Kapitel 6 Min morfar og mormor	47
Kapitel 7 Min far og mor	51
Afsnit 1 Min mor før de blev gift	52
Afsnit 2 Min far før de blev gift	55
Afsnit 3 Far og mor fælles fra 1933	57

Kapitel 1

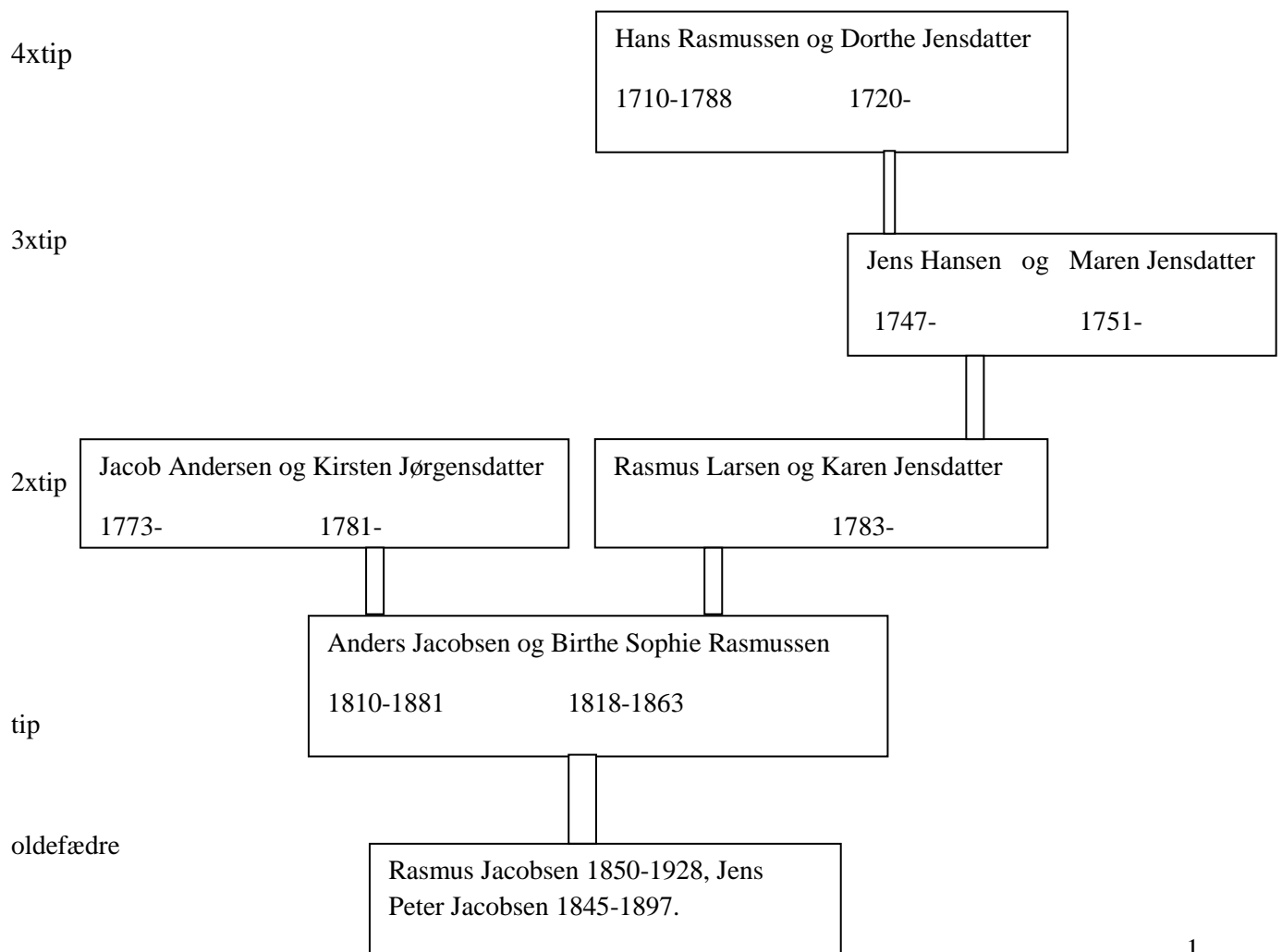
Før mine oldeforældre på min fars side

Historie 1725-1845

I 1733 blev stavnsbåndet indført i Danmark og det blev ophævet i 1788. I 1789 fandt den franske revolution sted. I 1803 indførtes offentligt fattigvæsen i Danmark. 1807-1814 var Danmark i krig med England. Konger i Danmark var Frederik d.5 1746-1766, Kristian d.7 1766-1808, Frederik d. 6 1808-1839 og Kristian d.8 1839-1848. 1813 dansk statsbankerot. 1814 Napoleons tronfransigelse. 1819 Dampskibsforbindelse over Atlanterhavet. 1831 forordning om rådgivende stænder i Danmark. 1844 Thorvaldsen dør. Danmark sælger Trankebar til England.

Afsnit 1 Forfædre til mine oldefædre på min fars side

Slægtstavle for forfædre til mine oldefædre på min fars side

Disse forfædre har holdt til på Slagelse egnen dvs. Antvorskov og Slagelse. De tilhørte almuen og arbejdede sandsynligvis mest med landbrug. Enkelte var gårdmænd. Dvs., at de var sandsynligvis fæstebønder. Anders Jacobsen var en overgang værtshusholder.

Hans Rasmussen 1710-1788 og Dorte Jensdatter 1720-

Disse boede i Lille Woldbye (Valby) ved Antvorskov gods. I folketælling fra 1787 findes de og en enkelt søn Niels Hansen samt 4 tjenestefolk. Hans har været fæstebonde på en gård der ejedes af kirkelige institutioner i Roskilde. Dorte findes i folketælling fra 1801. Nu bor hun hos Jens Hansen, som også er en søn.

Jens Hansen 1747- og Maren Jensdatter 1751-

Et par tiptiptipoldeforældre (tipoldeforældre til Rasmus og Jens Peter Jacobsen). Jens har også været gårdmand i Lille Walbye. Mærkeligt nok optræder både Jens og faren Hans som gårdmænd (fæstebønder) i folketælling fra 1787 og i alt 11 personer er angivet med denne titel. Måske har gårdene ligget uden for lille Walbye. Idet matrikelkortet kun taler om 3 gårde. I 1787 havde de 3 tjenestefolk.

Kilde folketælling 1787:

Antvorskov gods, LillieWalbye (eller Woldbye)

Jens Hansen 40, gårdmand

Marens Jensdatter 36 hustru

Birte Jensdatter 8, deres barn

Karen Jensdatter 4, deres barn, hun er en tiptipoldemor, født 1783

Kilde folketælling 1801:

Samme oplysninger

Karen Jensdatter er nu 18 og ugift.

Ved matriklen fra 1682 var der i Lille Valby 3 gårde og 3 huse. Nr. 1 er den ret store Bistrup Ladegård, der forudsætter den del undergårde. Målebordsbladet er fra 1899.

Rasmus Larsen og Karen Jensdatter 1783-?

Et par tiptipoldeforældre (morfar og mormor til Rasmus og Jens Peter Jacobsen). Forældre til Birthe Sophie Rasmussen.

Hans erhverv var arbejdsmand.

Kilde: Kb (opslag 103 1819-38, dåb, Slagelse kopi)

Karen Jensdatter er 51 år, enke og spækhøker. Hendes datter er 15 og konfirmeret begge forældre er anført. Bopæl er Smedegade 15, Slagelse.

Kilde: folketælling 1834 og Kb Sct. Mikkel (opsl.67)

Der findes en aftægtskone med navnet Karen Jensdatter. 57 år. (måske den rigtige)

Kilde: FT 1840

Smedegade i Slagelse

Jacob Andersen 1773- og Kirstin Jørgensdatter 1783-

Forældre til Anders Jacobsen. Bopæl i Kerteminde. Jacob var daglejer. 1834 boede de Vestergade nr. 189 Kerteminde.

Kilder

Kirkebøger:

Kerteminde, Bjerge, Odense konf. Opsl.68 (Anders), Sct. Mikkel cop. 1840 opsl. 237 Anders og Birte

Kerteminde, Bjerge, Odense dåb 1808 (Anders), opsl. 321

Folketælling:

1834 i ddd.dda.

1845 ikke fundet.

Anders Jacobsen 1808-1882 og Birthe Sophie f. Rasmussen 1819-1863

Er forældre til min oldefædre Jens Peter Jacobsen og Rasmus Frederik Jacobsen. Desuden havde de en tredje søn Christian Sophus og 4 børn, der var døde.

Anders er født i Kerteminde 15.2 1808 og konfirmeret i Kerteminde 1823. I 1824 "gået til" Lars Pedersen i Kierbye, han blev sendt ud at tjene. 1834 er der en ugift tjenestekarl i Lille Waldbye (Sct. Mikkel Landsogn), hvor alder passer, ellers træffer vi ham første gang, da han bliver gift med Birthe Sofie i 1840. Hun er fra Slagelse og født 12.7.1819. Deres første bopæl var Bjergbygade i Slagelse. Her fik de deres 1. barn d. 11.9.1840. Han døde lidt mere end 1 år senere 29.12.1841.

I 1845 boede de i Antvorskov (nu en forstad til Slagelse) hos en Pottemager Adser Fobian. Anders arbejdede som fragtmand, sandsynligvis kørte han varer for pottemageren. I tiden fra 1840 til 1845 havde de to børn der begge døde. Først i februar 1845 fik de en levedygtig søn, nemlig Jens Peter, 5 år senere Rasmus Frederik og i 1856 Christian Sophus. I 1860, 1863 og 1864 er Anders håndtering angivet som værtshusholder. Efter ungdomsbillederne af Jens Peter at dømmes har familien haft en god tid omkring 1850, men Birthe dør 9.8.1863. Man kan forestille sig, at det går tilbage for Anders, idet han i 1870 er arbejdsmand og ved hans død 19.2.1882 er han stadig arbejdsmand og dødsårsagen angives som alkoholisme. Sikkert et resultat af at han havde været værtshusholder. Hans sidste bopæl var Stenstuegade i Slagelse. Han nåede dog at opleve, at de to sønner Jens Peter og Rasmus fik gode uddannelser, som styrmand og kobbersmed.

Jens Peter med 2 venner. Billedet er taget i København

Kilder:

Kirkebøger:

Sct. Peder døbte 1819 opsl. 103 (Birthe)

Kerteminde, Bjerger, Odense opsl. 68 konf. (Anders)

Kerteminde, Bjerger, Odense afgangslister 1824 opsl. 127.

Sct. Mikkel cop. 1840 opsl. 237 Anders og Birthe)

Sct. Peder døbte 1840 opsl. 6 (Rasmus Frederik 1)

Sct. Mikkel tilgang 1840 opsl. 318 (Anders og Birthe)

Sct. Mikkel afgang 1840 opsl. 365 (Anders og Birthe fra Sct. Peder?)

Sct. Mikkel døde 1841 opsl. 398 (Rasmus Frederik 1)

Sct., Mikkel døde 1842 opsl. 49 (Rasmus 2 død inden dåb)

Sct. Peder døbte 1845 opsl. 22 (Jens Peter)

Sct. Mikkel døbte 1850 opsl. 43 (Rasmus Frederik)

Sct. Mikkel døbte 1856 opsl. 85 (Christian Sophus)

Sct. Mikkel konf. 1859 opsl.291 (Jens Peter)

Sct. Mikkel døde 1863 opsl.478 (Birthe)

Sct. Mikkel konf. 1864 opsl. 260 (Rasmus Frederik)

Sct. Mikkel konf. 1870 opsl. 285 (Chr. Sophus)

Sct. Mikkel døde 1882 opsl. 65 (Anders)

Sct. Mikkel og Sct. Peder er Sorø, Slagelse og opsl. ref. til Arkivalieronline.

Folketællinger:

1834 i ddd.dda

1845 S. Peder Landsogn opsl. 34

1880 opsl. 1116

Negative undersøgelser:

FT 1840 og 1845 Bjergbygade

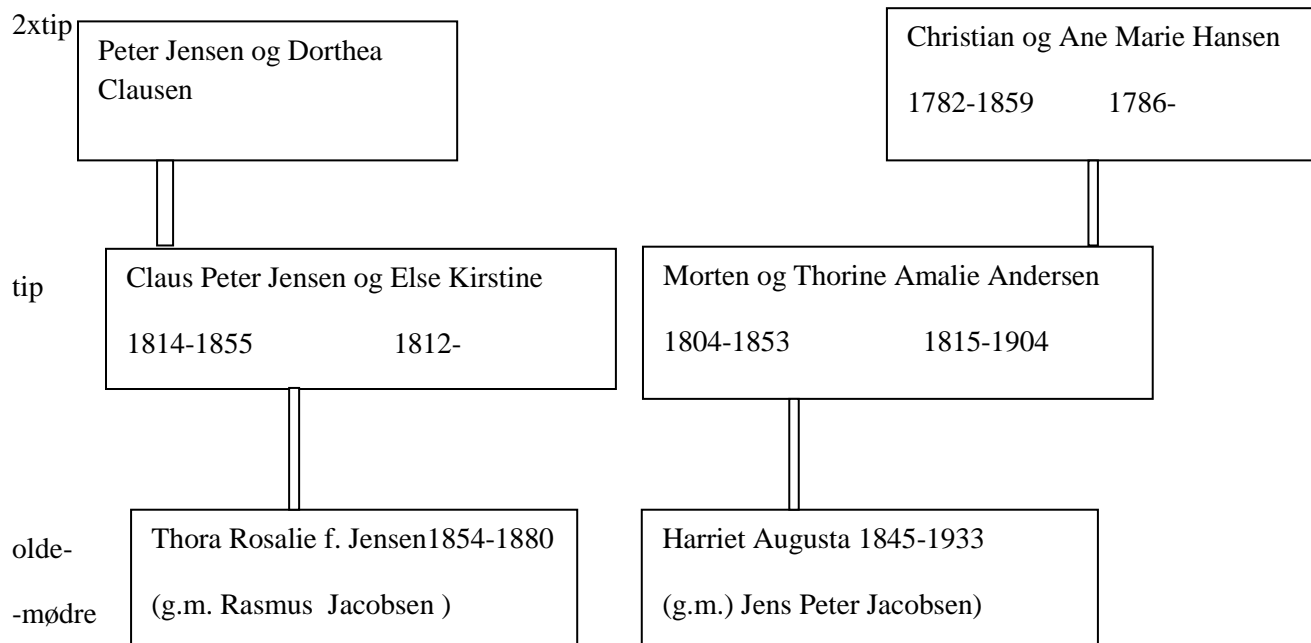
FT 1870 opsl. 19-109 Stenhusgade

Politiregister København søgt for Christian Sophus

KB Kerteminde 1808

Afsnit 2 Forfædre til mine oldemødre på min fars side

Slægtstavle for forfædre til mine oldemødre på min fars side.

Nogle af disse forfædre synes at have haft en lidt højere social status vævemester og forvalter ved Det Kgl. Teater.

Peter Jensen og Dorthea Clausen

Et par tiptipoldeforældre. Forældre til Claus Peter Jensen som er far til Rasmus Frederiks første kone.

Fundet i kirkebog Bornholm, Vestre Knudsker opsl.25 som forældre til Claus Peter. Peter Jensen stilling er anført som Udbg. Hvilket betyder udbygger, som var en person, der havde en bedrift som fæster eller lejer.

Claus Peter (Petersen?) Jensen 1814-1855 og Else (Elise) Kirstine Jensen (Jørgensen?) 1812-?

Amagergade sidst i 1800-tallet

Claus er født 8/6 på Bornholm (Knudsker). Han var sømand måske styrmand i koffardifart¹ (FT 1850) og døde i en alder af 40 (39 i KB) år (8/1-55) på Alm. Hospital iflg. KB Vor Frelser ops.29. Adressen var Amagergade 315 (senere nr. 33). Else var ligeledes født på Bornholm (Klemmsker). Hun er ikke fundet i KB under døpte eller konfirmerede. I FT 1850 ops. 2 er adressen Amagergade og familien har et barn (Alvilda 4 år). FT 1855 opsl. 2 samme adresse er uden Claus, men med Rosalie. FT 1860 (Chr. Havn Matr.300- opsl. 49) samme adresse. FT 1870 (opsl. 51) samme adresse. Thora er ikke med. Elses stilling er håndgjerning. De bor i forhuset på 1. sal og har en logerende. FT 1880 viser ikke familien på adressen.

---

¹ Sejlads med handelsskibe.

Teksten ”mor moder” er påført af min farfar. Det vil sige, at billedet må være Else Kirstine Jensen. Billedet er taget i Præstø.

Christian Hansen 1782-1857 og Ane Marie 1786-?

Et par tiptipoldeforældre. Forældre til Trine Amalie som er mor til Jens Peters kone Harriet.

Iflg. FT 1834 for Korsør købstad er Christian vævemester 52 år og Ane Marie er 48 år. Bopæl er Skolestræde matr. 105.1. Samme i FT 1840. I FT 1845 angives, at Christian er født i Sorø og Ane Marie i Kjøbenhavn. FT 1840 ny adresse (2. rode 1. hus 104). I FT 1845 anføres 2 børn som født i Slagelse (kan ikke findes under døbte). I FT 1855 er ingen fundet. I FT 1860 er fundet en Ane Marie, hvor alder, fødested og navn på en datter passer. Hun er enke og har en høkerhandel. Bopæl: Slottensgade 93 og 94

Christian er død 20.9 1857 iflg. kb Korsør Sct. Poul opslag 625. Der er undersøgt død i Korsør 1850-75, men ingen Ane Marie.

FT 1855 og 1864 er ikke på www.ddd.dda

Negativ undersøgelse: De to børn kan ikke findes under døbte.

Morten Andersen 1804-1853 og Trine Amalie f. Hansen 1815-1904

Et par tipoldeforældre. De er forældre til Harriet Jacobsen.

Morten er født i Thisted og er i 1845 garderobebetjent ved Det Kgl. Teater. Adressen er Borbergade 182-83³. Senere omtales han som forvalter ved teateret. I 1850 er bopælen Wingårdsstræde 142³ (ikke et husnr.). Død 8.1.1853 bopæl stadig Wingårdsstræde. Ansat ved Det Kgl. Teater (Holmen opslag 52).

Trine Amalie er født i Korsør. Døbt 28.maj 1815 i Wemmeløv kirke (opslag 75). Konfirmeret i Korsør (Sct. Povl opslag 155) her angives forældrene. I FT 1845 og FT 1850 er hun gift bor begge gange med Morten. Iflg. pol.reg. hedder hun i 1892 Wussenowsky født i Korsør 28.5.1815, hun er enke og bor Herluf Trollesgade 1⁵ altså hos hendes datter. FT 1901 (Herluf Trollesgade 1⁵) viser at hun bor med Harriet og hun indgik ægteskab (det må være med Wus.) i 1859 og ægtemanden døde i 1880. Hun lever af alderdomsunderstøttelse.

Død den 2.4.1904. Iflg. kb er hun enke efter skræddermester Wusinowsky og var engang gift med Morten Andersen assistent ved Det Kgl. Teater.

Kilder:

Politiets registerblade søg på Trine Amalie

KB.

Holmens kirke døde 1849-1858 opslag 52

Holmens kirke døde 1892-1913 opslag 120.

Holmens kirke døde 1933 opslag 108 (Harriet)

FT 1845, 1850

Kronologi for Trine Amalie:

1815 28.5 født i Korsør

1832 (fra) fast bopæl i København (FT 1880)

1845 Bopæl Borbjerggade 182-183³ gift med Morten

1850 Bopæl Vingårdsstræde 142³ gift gift med Morten

1859 gift med Wusinowsky

1880 Wusinowsky dør og hun bor derefter i Herluf Trollesgade 1⁵ sammen med Harriet.

1892-1901 samme adr.

1904 død 2.4

Negative undersøgelser: Anders kan ikke findes dødeblade på Stadsarkivet.

Kapitel 2

Mine oldeforældre på min fars side

Oldefædrene var brødre og begge født i Slagelse midt i attenhundredetallet. De levede i en periode med store forandringer (se oversigt over Danmarks historie 1845-1897).

Jens Peter Jacobsen 1845 – 1897 og Harriet Augusta Jacobsen f. Andersen 1845-1933

J.P. er far til min farmor Astrid Jacobsen og farbroder til min farfar Axel Jacobsen.

Født 18.februar 1845 i Slagelse. Døbt i Sct. Peder Kirke, Slagelse. Hans far hed Anders Jacobsen og var på dette tidspunkt fragtmand. Moderen hed Birthe Sophie f. Rasmussen. Bopæl Gartnergade 8 (?) Antvorskov. Konfirmeret 17. april 1859 Sct. Mikkel Kirke, Slagelse.

Fra 1872 bopæl i København. Indtrådt i Københavns Navigationsskoles 1. afd. d. 21/3 1872. Eksamen 1872 (28/8) og styrmandseksamen d. 27.2.1873. Dvs. det tog ca. 1 år at blive styrmand. Hvad J.P. har lavet fra han blev konfirmeret til han startede på navigationsskolen er der ingen oplysninger om. Han kan ikke findes i lægdsrulle eller sørulle. Han burde være indført efter konfirmationen, men han er sandsynligvis stukket til søs og på den måde undgået at deltage i krigen i 1864.

Gift 7. marts 1873 med Harriet Augusta Andersen i Holmens Kirke. Han var 28 år og hun 27½ år. Hun er født 22.9.1845 i København. Bopæl var Hummergade nr. 16. Hummergade lå parallelt med Laksegade og Holmens Kanal, hvor nu bankbygningen ligger. Harriets forældre hed Morten Andersen og Thorine Amalie f. Hansen, hun blev døbt i Holmens kirke.

1874 d. 25.7 blev det første barn Bertha født og døbt i Holmens Kirke. Adressen var stadig Hummergade. Astrid blev født 7.12.1878 og døbt i Vor Frelser Kirke. Familien boede i Larslejsstræde nr. 8.

Herluf Trolles Gade 1, 5. sal er på kvisten

1880 attest for ret til at være førstestyrmand. Ved folketællingen i 1880 (februar) var bopælen Herluf Trolles Gade nr.1⁵. Udover J.P. (styrmand), hustru og børn (Bertha og Astrid) fandtes Trine Amalie Wuzinorvsky, slægtning hun er mor til Harriet og enke, alder 64 år, født i Korsør, fast bopæl i København siden 1832. Endvidere Jeppe Larsen 34 år, ugift, født i Sverige, fast bopæl i Kbh. siden 1876, møllersvend, måske logerende? Husleje pr. halvår angivet til 150 kr. 1882 d. 26. 10 blev Emmy født.

Et barkskib dog hverken William eller Richard

1883 d. 18.10 borgerbrev som skipper. 19.10 afsejler barken William fra Københavns Havn til Østersøen med J.P. som skipper. Skibet er hjemhørende i Nykøbing Sjælland, redder N.W Thomsen. Det må være den første tur, da der var en anden skipper ved afgangen før 19.10. Skibets drægtighed var nrt. 277,46 og besætningen 7-8 mand. Senere ture: Til Sverige afg., 17.3.1884 og 13.9.1884 til Hesse? (ulæseligt). 1885 intet fundet i skipperprotokoller. 1886 til Østersøen afg. 28.4.1886 og til Kastrup 11.10.1886 (uden besætning). Måske til ophugning eller salg. Fra 1887 optræder skibet William ikke i Danmarks skibslist.

1887 d. 27.6 blev Ella født. I dette år overtager J.P. jobbet som kaptajn på barken Richard (290 nrt. og en dybde midtskibs på 11 fod). Besætningens størrelse angives til ca. 7 mand. Skibet tilhører redder N.W. Thomsen, Nykøbing Sjælland. Richard stak så dybt at det ikke kunne gå ind i Nykøbing Havn. Skibets kaptajn hed i 1887 Th. Jørgensen iflg. Danmarks Skibslist, men den 16.1.1888 ankommer Richard til Buenos Aires fra Antwerpen med stykgods. Da det tager minimum 40 dage at sejler fra Europa til Argentina må J.P. have overtaget skibet sidst i 1887. Skibet ses ikke afsejlet fra København (iflg. skipperprotokol). Det var almindeligt, at man læsede og lossede i Antwerpen, Rotterdam eller Hamburg, så J.P. har nok taget toget fra København til Antwerpen.

Iflg. Kraks vejviser boede familien i Herluf Trolles Gade nr. 1⁵ i 1888, 90, 92, 1901, 07, 08. Folketælling 1885 (kun for Kbh.) angiver adressen til at være Heibergsgade 14⁵, som iflg. Krak er det samme som Herluf Trolles Gade 1⁵. Fra 1887 til 1897 har JP kun været hjemme nogle få gange. Han medbragte en papegøje, der lød navnet Lola, men tog den med igen da han rejste. Det fortælles, at papegøjen forsøgte at flygte ud af et åbenstående vindue, men blev indfanget efter nogle hak i fingrene på pigerne. Kusine Else har berettet denne historie, der måske fandt sted i 1892 da JP havde et længere ophold i Danmark.

1888 d. 16.1 ankommer barken Richard med J.P. som skipper til Buenos Aires. Der sejles nu mellem havne i Sydamerika f.eks. fra Buenos Aires til Rio og videre til Pernambuco (= Recife i det nordøstlige Brasilien). I alt er der registreret 6 tur dette år. Lasten har været hvede, kød, salt, maté, der var en slags te også kaldet

yerba maté, der var meget værdsat af den meget kødspisende argentinske befolkning på grund af dens laksative egenskaber. Den 3/12 ankommer skibet til Buenos Aires.

1889. J.P. må have været hjemme. Der er registreret ankomst til Santa Catharina (Brasilien) d. 13.8 fra Liverpool (stykgoods). Før denne dato er registreret et anløb (9/2) på Barbados fra Buenos Aires og med udrejse til RioHacha (Colombia) d.19.2. Efter ankomsten til Sydamerika er der registreret 4 ture langs kysten.

1890. Der er registreret 7 ture langs kysten, Tidsmæssigt ser det ikke ud til, at der kan være foretaget tur til Europa.

1891. Igen mange ture langs kysten. Ikke i Europa.

1892. Ankommer til Barbados 24.2 fra Rio og afrejser 11.3 til Ponce (Puerto Rico). Ankommer 14.3 og afrejser 30.3 med sukker til London (registreret af konsulatet). Udrejse havn fra Puerto Rico angivet som Falmouth. Det var almindeligt, at skibe gik ind for, at få telegrafisk besked om det endelige mål. Ankomst London 10.5 og afrejse 18.5 til København med koks. Afrejse 17.6 fra København til Kalmar. Ankomst 16.7 til Westervik (Sveriges østkyst tæt på Kalmar). Mon ikke familien har været med? Nogle af fotografierne er forsynet med inskriptionen Westervik. Afrejse 5.11 til Rio med travasor (planker). Har været inde i København og afsejlet herfra 17.11 til Rio.

1893. Ankommer til Rio fra Westervik d. 12.1 med planker. Afrejse til S. Francisco do Sud d. 16.2 Resten af året ture langs Sydamerikas kyst. Iflg. en indberetning fra den danske konsul i Porto Alegre holder den frie kystsejlad op i oktober 1894 og allerede nu er der stor konkurrence fra englændere og tyskere. Konsulen forventer en forandring.

1894. Der er registreret 4 ture langs Sydamerikas kyst, Buenos Aires, Rio, Paranagua, Montevideo.

1895. 2 ture. De sidste ture er med afrejse 20.5 fra Bahia til Paranagua med en last kød og videre fra Paranagua d. 22.7 til Buenos Aires. I Paranagua optages J.P. i en frimurerloge (der står hans alder 50 år i papiret). Måske et forsøg på at få kontakter til personer, der kan forsyne skibet med en ladning.

1896. Der er ikke registreringer af barken Richard. Iflg. skibsregisteret er J.P. kaptajn på Richard. I 1899 hedder kaptajnen C. Nielsen (skibsregistret føres kun i ulige år).

1897. Død d. 27.4 i Buenos Aires af tuberkulose. Det er angiveligt en sygdom, hvor man skranter i længere tid. Dengang var det en frygtet sygdom ca. 11% af alle dødsfald i Danmark skyldtes sygdommen. Sammen med de dårligere tider er det nok forklaringen på den ringe aktivitet de foregående år. Dødsattesten er dateret 28.6.1897, men i skifteprotokollen står 27.4 og der refereres til brev fra udenrigsministeriet af 13.5, så 27.4 er rigtig. Iflg. brev fra generalkonsulatet i Buenos Aires er J.P. død af tæring på det tyske hospital (dette fremgår også af dødsattest). Hans udgifter til hospital er betalt af en medreder Chr. Jørgensen, der også vil sørge for at afdødes efterladenskaber, der kun består af gangklæder o.lign. fremsendes til Harriet, så J.P. er nok død som en fattig mand, da der ikke findes andet gods, selvom dødsattesten antyder, at han havde en adresse i Maipu.

Iflg. dødsattesten skulle han have haft bopæl (domiciliado) i Maipu 951. Maipu en nu sammenvokset med Buenos Aires, men var dengang en selvstændig by, men hvad mon 951 er? Evt. var byens huse

nummererede. Han er død på det Tyske hospital, der stadig eksisterer. Jeg har spurgt den danske præst ved sømandskirken i Buenos Aires om der eksisterer kirkebøger fra den tid, men har kunnet finde noget om JP. Præsten har også gennemset aviser, som det danske samfund udgav omkring JP's død, men intet fundet. I dødsattesten står også, at den er udfærdiget efter anmodning fra Thovald Jacobsen. Hvem mon det var?

Jeg har forsøgt, at skrive til personer i Argentina, der hedder Jacobsen til efternavn iflg. telefonbogen. Jeg opgav dog efter 4-5 breve. Jeg fik et svar fra en dame, der nu var flyttet til Danmark, men havde boet i Argentina. Hun havde kendskab til den danske koloni i Argentina, men ingen oplysninger om JP.

Da JP kun var hjemme 2 gange på 10 år kunne man få den mistanke, at han havde stiftet familie i Argentina, men bortset fra oplysningen om bopæl i Maipu er der ikke belæg for den mistanke. I brevet fra konsulatet står, at han kun efterlader gangklæder o.l. og hans udgifter til hospital er betalt af hans medreder. Dette tyder ikke på, at JP havde fast ejendom (et hus i Maipu), medmindre han har fortiet dette af hensyn til en familie i Argentina.

Ved J.P.s død bor Harriet i Herluf Trolles Gade sammen med Bertha (23 år), Astrid (21), Emmy (17) og Ella (10). Endvidere bor Harriets mor sammen med familien. Der ikke noget der tyder på, at Harriet har fået pension eller lignende efter J.P. De store piger har arbejdet ved telefonselskabet som telefonistinder. Bertha blev gift med en kendt skuespiller som hed Henry Seemann. I 1901 boede alle bortset fra Bertha på adressen og Ella var nu ansat ved det Kgl. Teater. I 1904 dør Trine Amalie og 1906 bor der nu Harriet og de tre yngste piger. I 1907 angiver Kraks vejviser, at der nu også bor en enke C.J. Wolff. Det er også i 1907, at Astrid bliver gift. Det har nok været nødvendigt med en logerende. I 1911 og 1916 bor kun Harriet, Emmy (overtelefonistinde) og Ella (danserinde ved det Kgl. Teater).

I 1921 er Harriet flyttet til datteren Bertha (Seemann), der har en datter Ingrid født 1902, som er sangerinde. Adressen er Havnegade 35⁴tv. Harriet dør 1. februar 1933 på samme bopæl. Hun har på det tidspunkt en aldersrente på 54,56 kr. og efterlader sig 50 kr. Begravelseshjælp på 76 kr. udbetales til Bertha.

Rasmus Frederik Jacobsen 1850-1928 og 1.kone Thora Rosalie f. Jensen 1855-1880 og 2. kone Karen Christine Elisabeth 1855-1925.

Rasmus Frederik

Thora ca. 8 år

**Kristine med Axel, Frederik, Sofus,
Franziska og Frans**

Rasmus Frederik Jacobsen var far til min farfar Axel Jacobsen og farbroder til min farmor Astrid. I lægdsrulle er han angivet til at være lige under 160 cm høj.

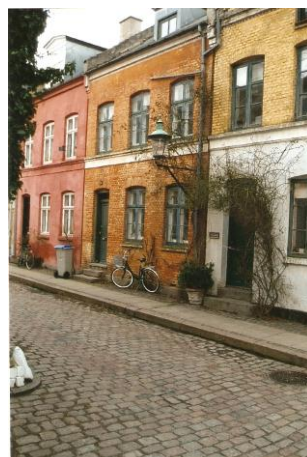
Født 12.10.1850 i Slagelse. Konfirmeret i Sct. Mikkel 2.10.1864. Bor i kort tid omkring 1872 i København hos broderen. Kobbersmed (anført som blikkenslager i kirkebogen) i Præstø (fuldmyndighedsbevis 1874). Ifl. Axels konfirmationsindføring hed moderen Thora Rosalie f. Jensen. Axels broder Thor Frederik Peder Jacobsen er konfirmeret 6.10.1889 og født 23.2.1876.

Thora er født 6.6.1854. Familien boede Amagergade 33 på Chr. Havn. Faren Claus Peter Jensen var sømand og døde kort tid efter Thoras fødsel. Hun blev konfirmeret i Vor Frelser kirke 4.10.1868. I FT 1870 er Thora ikke på adressen Amagergade. Hun er nok ud at tjene. Hun bliver gift med RF også i Vor Frelser kirke 26.5.1875, men dør i en alder af 26 år d. 3.9.1880.

Adelgade 74-76 Præstø

I 1880 bor RF i Præstø Adelgade nr. 76. I nusstanden er en kobbersmedesvend (Chr. Sofus en lillebror) og en lærling. RF har sandsynligvis haft en virksomhed. I 1903 flytter R.F. til København og bor i Fiskergade 8-1. I 1916 boede R.F. i Krusemyntegade 4 st.

Krusemyntegade 4

Han var ansat på orlogsværftet som kobbersmed. Indkomst 1.600 kr. p.a., formue 1.000 kr., statsskat 3,16 kr. og kommuneskat 12,90 kr. p.a. Hans kone hed Karen Christine Elisabeth født 29.7.1855 i Præstø, de blev gift 1882. Sønnen Frantz Henrik Thviselmann Jacobsen (altså en halvbroder til min farfar) boede på samme adresse og var ansat på orlogsværftet som drejersvend f. 3.12.1889 i Præstø. I 1925 bor R.F. stadig i Krusemyntegade, men alene på adressen. Han er anført som husfader og ikke enkemand. Karen dør 19.2.1925 (folketællinger sker i februar) af hjerneblødning og lungebetændelse og begravet fra Holmens kirke 24.2 (anføres som født Tvissellmann i begrav.protokol).

Rasmus og Sophus på trappestenen Krusemyntegade 4

Rasmus dør 19.3.1928. Bopæl er stadig Krusemyntegade 4, men dødssted er Herluf Trolles Gade nr. 9, hvor Axel og Astrid boede. Begravet fra Holmens Kirke 24.3. Dødsårsag var lungebetændelse.

**Brevkort til Cristine fra hendes søster
1908**

Bilag: Kronologi for Rasmus Jacobsen

1850 født 12.10

1864 konfirmeret 2.10

1872 flyttet til København boede Skvaldergade 5² og fra 8/6-1872 Hummergade 16³ (hos JP).

1873 fra 25.4 til 28.10 indkaldt ved 15 batteri.

1874 fra 14.6 til 30.7 indkaldt

1874 fuldmyndighedsbevis 23.11 i Præstø

1876 Thor født 23.2 Præstø, Baarse (opslag 76)

1876 24.6 har RF fået udpas dvs. slettet af lægdsrulle

1877 Axel født 27.4 Præstø, Baarse (opslag 79)

1879 12.8 Sofus født Præstø, Baarse (opslag 88)

1880 Familien bor i Præstø. Adelgade nr. 76. Thora dør 3.9 (opsl. 70)

1882 oktober. Gift med Karen Christine Elisabeth f. Tviselmann

1889 Frantz født 3.12 i Præstø.

1890 Familien bor stadig i Adelgade

1903 Iflg. politiregister boede RF i Fiskergade, København. Er flyttet til Kbh. dette år

1906 R.F., Karen og Axel (tilflyttet 1905) bor i Fiskergade. Han arbejder som blikkenslager på orlogsværftet.

1907 Familien bor i Fiskergade 8¹. Dette år bliver Axel og Astrid gift.

1911 R.F., Karen og Frantz bor i Krusemyntegade 4st. Begge (RF og F) går til arbejde

1916 R.F., Karen og Frantz bor i Krusemyntegade 4st

1925 RF i Krusemyntegade, men alene.

1928 dør 19.3

Bilag: Lægdsruller Jens Peter og Rasmus Jacobsen

J.P. Lægdsrulle:

Født 18.2 1845

Fundet i **tilgangsrulle 1845**. Sct. Peder sogn lægd 50 gruppe 2 bind 254 som nr. 534. Fader Anders J. Gartner? Antvorskov (tydeligt)

Fundet i **hovedrulle 1847** nyt nr. 346 stadig Sct. Peder. Anders Jacobsen født 1809 burde stå indtil 45 år (ej i)

Ej fundet i **hovedrulle 1850** lægd 50 (Sct. Mikkel er lægd 49 også tjek). Efter nye regler er han først indført v. konf. Herefter hovedruller hvert 6.år

Ej fundet i **hovedrulle 1856** lægd 50 og lægd 49 (han skal først indføres i 1859)

1859 17.4 konfirmeret i Sct. Mikkel (14 år). Nu burde han være genoptaget. Tilgangsruller for 1859, 60 og 61 samt hovedrulle 1860 undersøgt alt både 49 og 50 uden resultat.

Ej fundet i **hovedrulle 1863** nu er Sct. Peder sogn lægd 321 og Sct. Mikkel 320 set begge (18 år)

Fra 1872 (måske før) bopæl i København. 1873 7.3 gift i Holmens Kirke.

Negative undersøgelser

Tilgangsruller for København set 1860-74 og sørulle.

Rasmus Frederik Jacobsen lægdsrulle.

Døbt i Sct. Mikkel 12.10 1850 og konfirmeret 1864 samme sted.

Hovedrulle 865 og tilgangsrulle 1864 negativt.

Fundet i tilgangsrulle 1866 (Q) 2. udskr. Kreds lægd 337 nr. 13, p.409 vedt. 1872 1-1-H 22111, 61½tomme, far Anders Jacobsen, værtshusholder?

Fundet i tilgangsrulle Kbh. 1872. 1. lægd., X (X er lig 1872) p. 279, nr. 2211 far: værtshusholder Anders Jacobsen, Slagelse vedt. 2-337-Q-13

Bopæl: Skvaldergade 5³, fra 8/6-72 Hummergade 16³ (samme som J.P.)

Højde: 62 ¼ tommer (lige under 160 cm). Indkaldt til at møde 25.4.73 hjems. 28.10.73.

Vedtegn: 13/5-72 fra 337-Q-13 (lægd 337-Q er lig 1866)

1873 Lk (Ek?) 5 no 2437 15 batt. (batteri). 21/3-2-154-Z -27 (lægd 154 -Z er lig 1874)

Fundet i tilgangsrulle 1874. 2. udskr. Kreds lægd 154 (Præstø købstad). nr.27 p. 452. Vedt., fra 1-1-? 2211. 62 1/4 tomme indk. 25/4 73 – 28/10 73 og 14/6-74-30/7 74. 24/6-76 udpas (udygtighedspas) 15/76. Forsvinder dermed fra lægdsruller.

PS: Lægdsnr.: Slagelse købstad nr. 87 indtil 1861 herefter 337. Slagelse landsogn 49 og 50 senere 320 og 332. Præstø nr. 148. Præstø købstad er lægd 154.

RF har altså opholdt sig i Slagelse indtil 1872. Derefter i København fra 13.5 1872. Flytter til Præstø 21.3.1874 og forsvinder fra lægdsruller 24.6.1876.

Bilag: Kilder Jens Peter og Harriet Jacobsen

Kirkebøger:

Sct. Peder døbte 1845 opsl. 22 (J.P)

Sct. Mikkel konf. 1859 opsl. 291 (J.P.)

Holmens Kirke gifte 1873 opsl. 155

Holmens Kirke dåb 1845 opsl. 76 (Harriet)

Holmens Kirke dåb 1874 opsl. 168 el. 283 (Bertha)

Folketællinger:

1880, 1855 (kun Kbh.), 1901 (opsl.5), 1906, 1911, 1916, 1921 opsl. 57 Havnegade, 1925 opsl. 317 Havnegade, 1930 opsl. 271 Havnegade.

Lægsruller:

Se bilag

Andet:

Skipper protokoller Københavns Havn: 1883 nr. 1767, 1884 nr. 412 og 1564, 1886 nr. 565 og nr. 1532.

Konsulatindberetninger

Kraks vejviser

Danmarks skibslister

Breve fra generalkonsulatet i Buenos Aires og fra udenrigsministeriet (meddelelser om JP`s død)

Skifteprotokol (kopi)

Københavns Navigationsskole protokoller (eks. karakterer mv.)

Begravelsesprotokoller på Stadsarkivet: Holmens 1933 (Harriet)

Originaldokumenter:

Vielsesattest

Skifteprotokol (fotokopi)

Styrmandseksamen

Attest 1. styrmand

Borgerbrev som skipper.

Litteratur:

Årbog/Handels- og søfartsmuseets på Kronborg: Follett, Karen Elisabeth. Den danske besejling af Sydamerika i det 19.århundrede. 1984 43 s. 24-25.

Dansk Søfarts Historie bind 5 Gyldendal 1998 s. 245

Social Demokraten 1.9.1943 artikel af Sophus Jensen (om Nykøbing Sjælland)

”Skipperby og søkøbstad”, Kurt Sørensen forlaget Ursula 1989.(om Nykøbing Sjælland)

”Fra sejl til diesel”, F. Holm-Petersen og A. Rosendahl afsnit om Farten på østkysten af Sydamerika.

”Langfarere fra Marstal”, F. Holm-Petersen, s.60-61, og s. 41-52, s. 31-33

Bilag: Kilder Rasmus Frederik Jacobsen og hustruer Thora og Karen

Kirkebøger:

- Sct. Mikkel dåb. 1850 opsl. 43 (Rasmus)
- Sct. Mikkel konf. 1864 opsl.260 (Rasmus)
- Præstø konf. 1891 opsl. 287 (evt. 15) (Axel)
- Præstø, Baarse døde 1880 opsl. 70 (Thora)
- Præstø, Baarse fødte 1879 opsl. 88 (Sofus)
- Præstø, Baarse gift 1882 opsl. 26 (Rasmus og Karen)
- Præstø konf. 1889 opsl. 286 (Frederik)
- Vor Frelser dåb 1854 opsl. 212 (Thora)
- Vor Frelser konf. 1868 opsl. 104 (Thora)
- Vor Frelser gifte 1875 (ny) opsl. 65 (Thora og Rasmus)

Folketællinger:

- 1880 ,1890 (Adelgade opsl. 210) 1906 (Kbh. Fiskergade opsl. 65), 1911, 1916, 1925 (Krusemyntegade opsl. 109)

Lægdsruller:

- Se bilag

Andet:

- Politiregisteret
- Begravelsesprotokol
- Astrid og Axels vielsesattest

Originaldokumenter:

- Fuldmyndighedsbevis, Brevkort til Karen

Bilag: Argentina og Brasiliens historie ca. 1888-1897

J.P. Jacobsen ankommer til Buenos Aires den 16.1.1888 som kaptajn på barken Richard og dør i Buenos Aires 27.4 1897.

I Brasilien ophæves slaveriet i 1888. Brasilien var et kejserdømme indtil 1889 (Pedro II). Den 15. november 1889 udråbte hærchefen republikken under en fredelig parade, til overraskelse for alle, men ganske ublodigt. Kejseren tog damperen til Frankrig. Efter et kort militærdiktatur blev der udarbejdet en forfatning under stærk inspiration fra USA. I 1893 et stort oprør i højlandet i Nordøstbrasilien, der nærmest satte regeringshæren ud af spillet indtil det blev nedkæmpet med stort besvær. Republikkens første tid frem til 1930 var en periode, der var præget af rivalisering mellem de ledende delstater, hvor de to stærkeste endte med at dele magten mellem sig. Det var São Paulo som var centrum for kaffeproduktionen og den voksende industriproduktion og Minas Gerais, hvor guld- og jernminer sammen med en voksende mejeriproduktion var centrum for økonomien.

Fra begyndelsen af 1880-erne oplevede Argentina en stærk økonomisk vækst og blev i løbet af de næste 30 år et af verdens rigeste lande. Økonomien var stadig baseret på kvægbrug, fårehold og produktion af hvede, og da man begyndte at anvende køleskibe, blev den argentinske eksport til Europa en forrygende forretning. Der var mangel på arbejdskraft. I 1870 var Argentinas befolkning under 2 millioner. frem til starten af 1. verdenskrig indvandrede omkring 3,5 millioner. Mennesker fra Europa. Investeringer blev foretaget af især engelske firmaer. Jernbane, telegrafer, kølehuse, de fleste banker og handelshuse var ejet af engelske firmaer. Politisk stabilitet med stort set kun et politisk parti.

Kilde: Birgitte Holten "Fra kolonistyre til afhængighed.

I 1876 sejlede det første "køleskib" over Atlanterhavet men med dårligt resultat. I 1877 forsøgte man med lavere temperatur (-40°C) og det gik godt. De transatlantiske fragtrater faldt fra 1870 til 1890 med 2/3 pga. dampskibene der tog over efter sejlskibene. Argentina havde i 1880 2600 km jernbane og i 1910 32800 km.

Buenos Aires befolkningstal steg fra 1887 til 1909 fra 443.000 til 1.232.000. I 1890 var der 700.000 indbyggere.

Kilde: Latin Amerika Politikens forlag ("Grimbergs Verdenshistorie")

Bilag: Danmarks historie 1845-1897

H.C. Ørsted 1777-1852

H.C. Andersen 1805 -1875

Søren Kierkegaard 1813-1855.

1843 Tivoli grundlægges.

1847 Første jernbanestrækning København-Roskilde.

1848-51 3-årskrigen mod Slesvig-Holstenerne (slaget ved Fredericia og Istedslaget).

1848-1863 Frederik d. 7 (ham med grevinde Danner)

1849 første rigsdag og grundloven vedtages

1851 første danske frimærke.

1853 Koleraepidemi.

1859 Frederiksborg slot brændt.

1863-1906 Christian 9.

1864 Den anden slesvigske krig (Dybbøl april)

1870 Stor handel med udlandet. Tietgen. Store Nordisk telegrafskib. DFDS. Kun 43 dampskibe indregistreret i 1862. DFDS udvider dampskibsflåden fra 17 til 112 på 30 år.

1872 Slaget på fælleden. Internationale opløst. Pio, Brix og Geleff 3 års fængsel.

1870: 198.000, 1880: 261.000, 1890: 360.000 indbyggere i København.

1880 (omkring) boede ¼ af Københavns befolkning under dårlige boligforhold.

1882 tyskeren Koch opdager tuberkelbacillen. Sygdommen tog et påfaldende opsving i 1870'erne omkring

1900 var ca. 10 % af alle dødsfald pga. tuberkulose.

1885 attentat mod Estrup

1888 Stor erhvervsudstilling. Københavns befæstning

1893-95 landbrugskrise i U.S.A. og Europa.

Kapitel 3

Min farfar og farmor

Axel Christian Rasmus Jacobsen 1877-1959 og Astrid Sofie Camilla Augusta Jacobsen 1878-1975.

Min farfar og farmor med Børge og Henning (1912)

Axel:

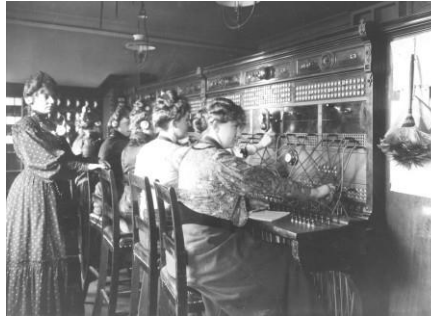
Søn af Rasmus Frederik og Thora Jacobsen. Min farfar og farmor var fætter og kusine. Født 27.4.1877 og døbt den 17.6 i Præstø. Jeg har en bog, der var flidspræmie til Axel. Der står skrevet "til Axel Jacobsen. En belønning for hans flid 9/9-1889. Bogen har tilhørt Octavia Thomsen, der var lærerinde i Præstø ved "Skolen på Torvet". Axel blev uddannet som urmager. Han boede i Jyderup og i 1905 flyttede han ind hos forældrene i Fiskergade. I 1906 var han ansat hos grosserer Beck, Citygade 20. Senere arbejdede han for Københavns Elektricitetsværk, hvor han tilså elmålere. Ved siden af havde han et urmagerværksted hjemme, hvor han havde kunder.

Værkstedet bestod i et bord i et hjørne af spisestuen. Der var lagt et klæde over bordet, når han ikke arbejdede. I hans senere år måtte han opgive urmageriet, fordi han rystede for meget på hænderne. Han døde i 1959 af Basedows sygdom, der viser sig ved at kirtlerne i halsen forstørres.

Astrid:

Datter af Jens Peter og Harriet Jacobsen. Født 8.12.1878 og døbt i Vor Frue kirke. Familiens adresse var Larslejsstræde 8. Før hun blev gift var hun telefondame i KTAS.

Det er ikke min farmor, men hun har nok arbejdet som vist her

Astrid havde tre søskende Ella, Emmy og Bertha. Ella var balletdanserinde på det gl. Teater og senere gift med Carl Klein, der var direktør for et reassurancefirma. Han havde en meget stor villa i Birkerød (villa Prudens på Manenvej) og et sommerhus ved Ordrup Næs (Villa Strandly). Bertha havde været gift med skuespiller der hed Henry Seemann og Emmy med en Balduin bror til Carl Klein.

Astrid døde 27.4 1975 og opnåede en alder af 96 år. Hun døde af alderdom, men den aktuelle årsag var lungebetændelse.

Begge:

De blev gift d. 10. maj 1907 i Holmens Kirke, herefter boede de på Guldborgvej (Frederiksberg) iflg. Guldbryllupssang.

I 1916 fandtes på adressen Herluf Trolles Gade 9⁵: Axel + Astrid og børnene Børge (født 20.2.09 på Frederiksberg) og Henning (født 30.10.10 i København). Axels stilling var urmager/medhjælper ved Københavns Elektricitetsværk. Nedenfor er nogle billeder fra hjemmet i Herluf Trolles Gade ca. 1944

Senere da jeg var dreng boede de på Syvens Alle (Amager). Jeg hjalp af og til med at bære ting og fik 10 øre for ulejigheden. Der lå en bager, hvor man netop kunne få et studenterbrød for 10 øre. Min farfar prøvede også at lære mig at spille billard, men det lykkedes ikke. Når der var selskab med vores og min farbrors familie blev vi børn efter maden sendt ind og lege på et værelse, der ellers var udlejet til et familiemedlem fra Præstø. Han hed Billy og holdt et blad, der hed Hudibras. Det var et blad med efter den tids begreber vovede tegninger. Det var en ret stor lejlighed og der var en lang gang, hvor flere værelser havde dør ud til. Så vi brugte denne gang til diverse gemmelege. Ved en sammenkomst lavede jeg skandale, idet min farmor havde lavet en kage, der var mislykket. Alt for meget krydderi og jeg havde så tegnet et dødningshoved og sat i kagen. Det vakte ikke begejstring hos familien. Jeg var vist kun 7-8 år til undskyldning.

Badeværelset lå også ud til denne gang. Efter min farfar var død, lod min farmor hans toiletteting f.eks. barberkost blive stående. Det var temmelig underligt. Min farmor levede 16 år efter hans død og hun holdt en fin tale ved vores bryllup i 1964.

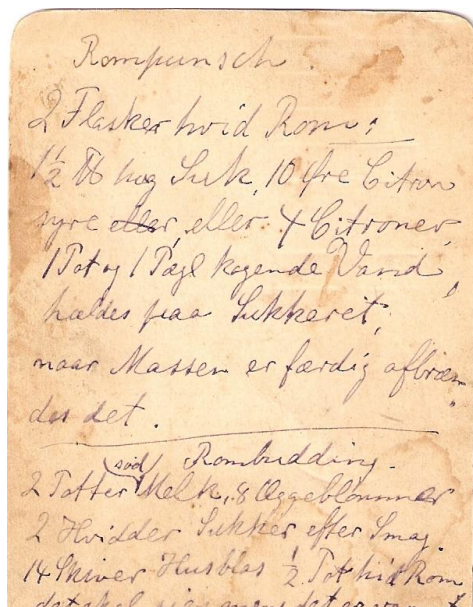

Guldbryllupsbillede

Andet:

Gemte sager: Sange fra guldbryllup 10.5.1957. Tre opskrifter på sildesalat, rompunch og rombudding. Det var tradition, at der blev afholdt julefrokost 1. juledag, hvor der bl.a. blev serveret hjemmelavet sildesalat. Man spillede talloteri (det har jeg endnu) og gevinsterne blev lagt i en trækane, der blev trukket af en julemand. Senere blev der serveret rompunch, hvor der store nummer var, at der blev sat ild til punchen så

alkoholen brændte med en blå flamme. Jeg har også en papjulemand (en topnisse). Den blev anbragt på en sofaryg. Det siges at min farmor ikke brød sig så meget om den, fordi nissens greb om, hvad der skulle forestille trætoppen kunne misforstås.

Kilder Axel og Astrid Jacobsen:

Kirkebøger:

Præstø, Baase døbte 1877 opsl. 79 (Axel)

København, Vor Frue døbte 1878 opsl. 201 (Astrid)

København, Holmens gifte 1907 opsl. 87 (foto)

Folketællinger:

1916 Herluf Trolles Gade 9^s, opsl. 40-42

Negative undersøgelser:

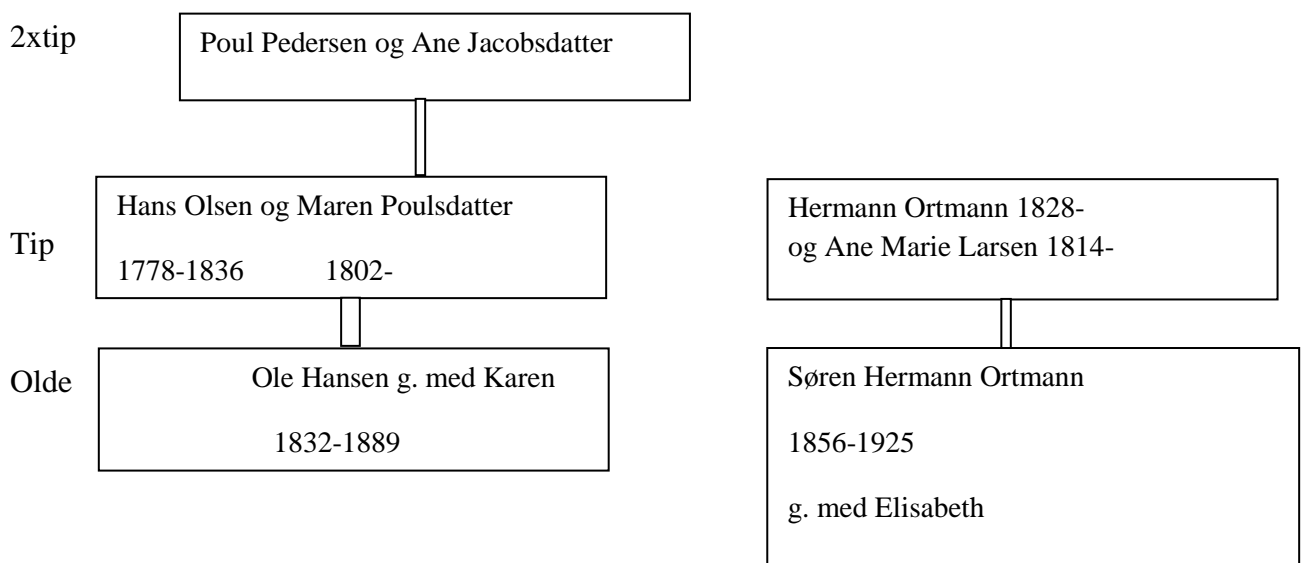
Astrids konfirmations indf. Forår 1893 Holmen m.fl.

Kapitel 4

Før mine oldeforældre på min mors side

Afsnit 1 Forfædre til mine oldefædre på min mors side

Slægtstavle for forfædre til mine oldefædre på min mors side

Disse forfædre holdt for Oles vedkommende til på Sydsjælland, mens Søren's forfædre var dels fra Tyskland og dels fra Ålborg.

Poul Pedersen og Ane Jacobsdatter

Forældre til Maren Poulsdatter

Hans Olsen 1778-1836 og Maren Poulsdatter 1803-?

Et par tipoldeforældre

Forældre til Ole Hansen (kb Stevns, St. Heddinge, Præstø amt. Opslag. 37 døbt 1828-43). Bopæl Bjelkerup.

FT 1834: Hans Olsen 56 år dvs. født 1778, Inderste og Maren Poulsdatter 32 dvs. født 1802, to børn Ole Hansen 2 år og Karen Hansdatter 6 år.

FT 1840: Ingen Hans Olsen. Karen Jensdatter 66 år, enke og huskone med jord i aftægt, Maren Poulsdatter 38 år enke og fattiglem, samme børn som i 1834 + et plejebarn.

FT 1845: Maren Poulsen 42 år, enke, inderste og fattiglem, fødested Skørpinge (sogn?) Præstø amt, Ole Hansen 13 år + et plejebarn. Bjelkerup.

FT 1850: Ole Hansen 18 år Tjenstekarl i Renge. Fødested St. Heddinge landsogn

FT 1855: ingen Ole Hansen men Maren Poulsen 52 år, enke og fattiglem.

FT 1860: Ingen

KB: Stevns, St. Heddinge døde 1836 Hans Olsen (58 år) død 10.12.

Stevns, L. Heddinge-Havnelev opslag 38 døbt Maren f. 16.1 1803. Forældre angivet

Undersøgt døde St. Heddinge 1855-1860 neg. L. Heddinge og Havnelev 1855-1875 neg.

Berend (Bernhard) Hermann Ortmann 1828-? og Ane Marie Larsen f. Winther 1814-?

Født 1828 (iflg. FT 1855 kopi). Fødested angives til Lippe-Detmold og erhverv brænderikarl. I 1855 (februar) bor han i Ålborg hos en Niels Jensen rimeligvis til leje. Han er måske indvandret fra Tyskland engang i 1850'erne (kilde www.polyjo.dk), men han forekommer ikke i indvandrearkivet, så måske har han blot været sæsonarbejder. Iflg. hjemmeside for Fürstentum Lippe, hvor Detmold er hovedstad er teglbrænderindustrien typisk for området og mange teglbrændere drog om foråret udenlands bl.a. til Danmark og vendte tilbage om efteråret. Hermann har gjort Sørens mor gravid i august 1855, så han har nok overvintret i Danmark i 1855. Søren (min oldefar) er født 16. maj 1856 og Hermann er indført som udlagt barnefar, men optræder også som fadder, så han har vel ikke helt gemt sig for Sørens mor Ane Marie Larsen. Hun var enke på det tidspunkt hun fik Søren (kilde www.polyjo.dk) og hendes alder angives til 42 år. Dvs. født år 1814. Iflg. FT 1834 er Ane Marie Winther tjenestepige i Ålborg.

Kilder:

Kirkebøger:

Vor Frue Fleskum, Ålborg opsl.25, dåb 1856: Berend er anført som udlagt barnefar til Søren (min oldefar) og Ane Marie Larsen f. Winther som mor. Han er teglbrænder og moderen er 42. Berend er anført blandt faddere.

Folketællinger:

1834: Ane Marie Winther anføres tjenestepige i Ålborg, Alder og navn (som er lidt usædvanligt passer)

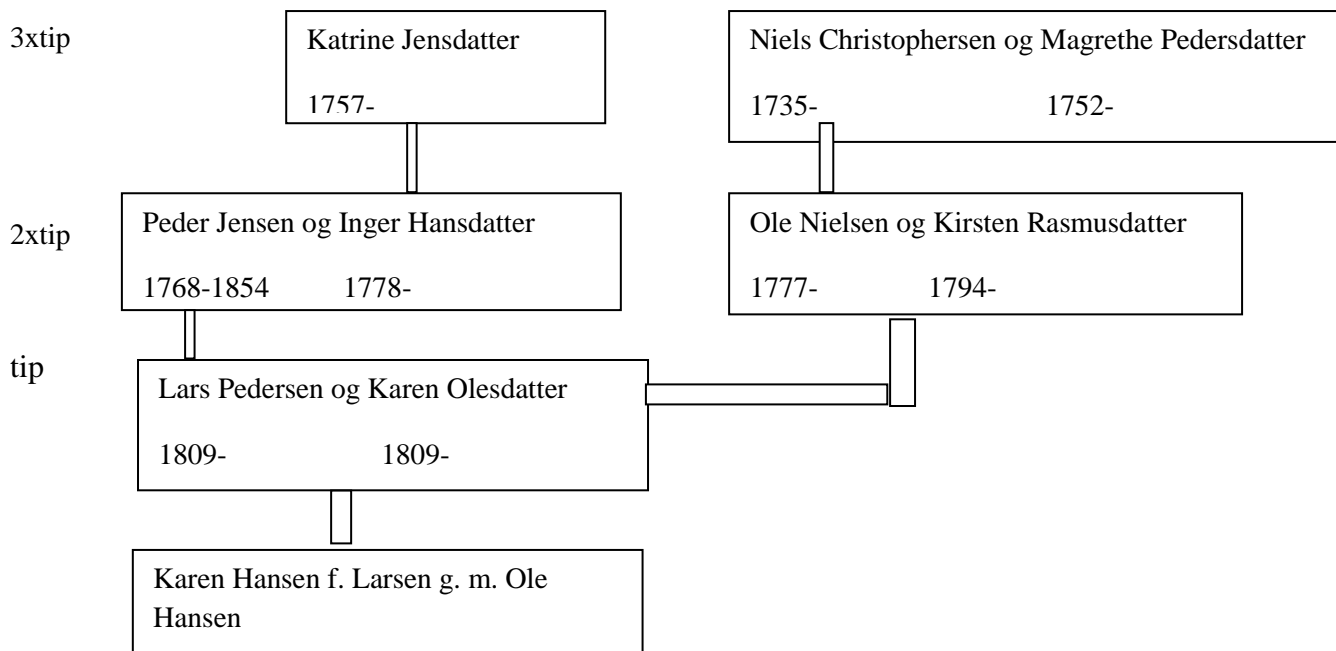
1855: Bor Kattesundsgaden i Ålborg åbenbart til leje. Hans fødested anføres til Lippe-Detmold.

Andet: www.deutsche-schutzgebiete: Fyrstendømmet hed Lippe og hovedbyen Detmold.

Afsnit 2 Forfædre til mine oldemødre på min mors side

2.1 forfædre til Karen Hansen

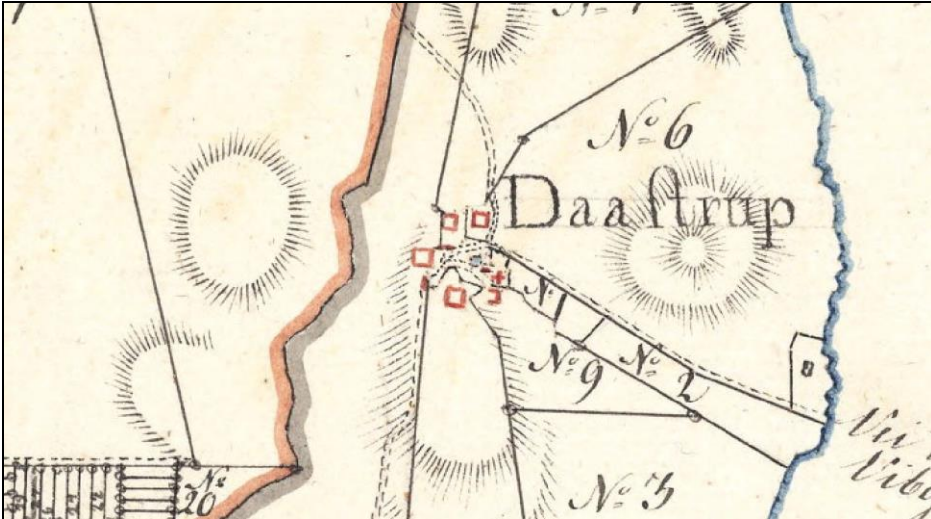
De følgende tre generationer boede i Daastrup, der ligger ved Viby i Midtsjælland.

Daastrup Kirke

Gammel gård i Daastrup

Kort over Daastrup

Kathrine Jensdatter 1757-?

En tiptiptip-oldemor.

Kilde: FT 1834 her anføres Kathrine som "Konens moder og aftægtskone", hvor konen er Inger Hansdatter.

Hun er også eftersøgt blandt døde i Daastrup 1834-1840, men kirkebøger for denne periode er ikke på AO.

Peder Jensen 1768-1854 og Inger Hansdatter 1778-?

Far til Lars Petersen iflg. FT 1840. I 1834 (FT) anføres han som insidder på en gård i Daastrup. Han bor sammen med Inger og dennes mor. Han bor i 1840 og 1845 sammen med Lars og Karen, hvor han nu er enkemand. I 1850 anføres han som aftægtsmand og fattiglem, men stadig hos Lars og Karen (Ane?). Han er altså en tip-tipoldefar, Død 25.12.1854 86 år gammel, fattiglem i Daastrup. Inger må være død mellem 1834 og 1840, men eftersøgning negativ.

Kilde: Kirkebog Roskilde, Ramsø, Daastrup (opsl. 189)

Lars Ped(t)ersen 1809-? og Karen Olesdatter (Olsdatter, Olssens) 1805-?

Forældre til Karen Hansen (Larsen efter faderen Lars). Oplysningen er fra hendes dåbsindf. Altså et par tipoldeforældre. Karen Olesdatter er født i Frue Sogn, Roskilde. I FT 1834 angives hun til 29 år.

Iflg. FT var Lars husmand m. jord og væver. Der forekommer 2 sønner med navnet Niels Larsen. Den første er sandsynligvis død som barn. Det var så ikke ualmindeligt at man navngav det næste barn af samme køn efter den døde. Familien havde 6 børn + den afdøde. De boede i Daastrup. I FT 1834 havde de to aftægtsfolk boende: Maren Jens Olsens 58 år enke og Madam Holm skolelærer enke med pension.

Kilde: FT 1834, 1840, 1850, 1860 (FT 1855 er lidt underlig mht. navn og alder på Lars` s kone) (udskrifter fra www.ddd.dda)

Niels Christophersen 1735- og Magrethe Pedersdatter 1752-

I FT 1787 findes disse to (Niels er 52 år og Ma(r)grethe 31 år. Ole Nielsen anføres som barn af Niels' 1. ægtefælle. Familien boede i Tjæreby.

Ole Nielsen 1777- og Kirsten Rasmusdatter 1794-

I FT 1801 er Ole Nielsen 24 år og bor i Tjæreby. Forældrene er som anført ovenfor dvs. moderen er en stedmor. Under døbte 1809 i Frue Sogn Roskilde er anført Karen, hvis far er Ole Nielsen af Tjæreby. Ole Nielsen er fundet i FT 1834 og 1840. Der er ikke så mange døbte i Frue Sogn så Karens fødselsår og navnet Olesdatter passer sammen.

2.2 forfædre til Elisabeth Ortmann

2xtip

Lars Chr. Petersen og Else Cathrine Foss 1796-1857   1802-
--

tip

Frederik Petersen 1827- og Ane Kirstien f. Jørgensdatter 1826-
---

olde

Maren Katrine Elisabeth f. Frederiksen g.m. Søren Ortmann
--

Lars Christian Petersen (1796-1857) og Else Cathrine Foss (1802-?)

Forældre til Frederik Petersen som er far til Elisabeth Ortmann. Altså er det et par tiptipoldeforældre til mig.

Lars var født i Sæby. Stedsøn af Jens Lund (har ikke fundet ham under døbte i Sæby).

Lars var daglejer senere husmand og ejer af det hus de boede i. De havde mange børn 6 stk. De forsvinder fra folketællingerne i Hals når de er omkring 15 år, idet de nok sendes ud for at tjene. En Frederik Petersen (se denne) er sporet til Skovshoved, som er en avlsgård lige uden for Hals, hvor han var tjenestedreng.

Kilder:

Kirkebøger:

Hals, Kjær, Ålborg, dåb 1855 opsl. 15 Her anføres en fadder ved navn Elisabeth Foss af Hals.

Hals, Kjær, Ålborg, døde 1857 opsl. 158: Lars er død 20.5.1857, 60½ år gammel, stedsøn af Jens Lund. Født i Sæby. Jævnf. Reg. (opsl. 191) gav ikke nye oplysninger.

Folketællinger:

FT 1834 (opslag 34): Lars Christian Petersen, alder 36, gift, daglejer og hans kone Elisabeth Cathrine Tiest, alder 32 (jeg har set i originalen hvor Tiest er næsten ulæseligt, men børnenes navne passer med senere folketællinger). Børnene er Ane E. (11år), Jensine (8 år), Frederiche (5 år) og Peter Marinus (1år). Bopælen var Hals by husstand 48.

FT 1840: Som ovenfor bortset fra nu staves Elisabeth's navn Fosh og der er et nyt barn Hedevig Marie (4 år) og Frederiche er nu Frederik. Endvidere er Ane E. ikke på adressen. Husstand nr. er ændret til 41.

FT 1845: Nu er Lars ejer af huset. Jensine og Frederik er ikke angivet, men Ludvig Christian 2 år er nyt barn.

FT 1850: Nu er Lars husmand og daglejer og fødested angives til Sæby. Elisabeth født i Ålborg. Husstand nr. er nu 102. Jensine, Hedevig og Peter er ikke angivet og Frederik er indkaldt til krigstjeneste.

Frederik Petersen 1827-? Og Ane Kirstine Jørgensen 1826 (27)?

Forældre til Maren Cathrine Elisabeth Frederiksen senere gift Ortmann altså min mormors mor. Ovennævnte er altså et par tipoldeforældre.

Frederik var i 1845 tjenestedreng på avlsgården Skovshoved. 1849 første barn. Indkaldt til krigstjeneste i 1850 (den 1. slesvigske krig 1848-1851). 1855 fødes Elisabeth (min oldemor). De har åbenbart været længe om at gifte sig først da det 3. barn er på vej har de gjort det cirka 9 år efter det første barn.

Frederik er daglejer og inderste (dvs. boede til leje). Født i Ulsted (25 km øst for Ålborg), og Ane er født i Vestheden. Ane Kirstine Petersen (hun har nu mandens navn) er anført som fadder og bedstemor (1877) ved dåb af Marie datter af Elisabeth, hvilket bekræfter slægtsforholdet.

Anes efternavn kan godt forvirre. Hun har tidligere heddet Jørgensdatter (ved vielsen, hvor måske præsten har brugt det oprindelige navn), ændret det til Jørgensen (og endelig antaget mandens efternavn til Petersen ved vielsen i 1858).

Kilder:

Kirkebøger:

Øster Hassing, dåb 1849, opsl. 38. Frederik Petersen (udlagt) og ugifte Ane Kirstine Jørgensen forældre til Lars Christian Frederiksen (broder til Elisabeth)

Hals, Kjær, Ålborg, dåb 1855, opsl.64. Forældre til Elisabeth (f. 28.12.1855) anføres (kopi)

Hals, Kjær, Ålborg, viede 3.4.1858, opslag 143. Frederik Petersen ,29 år, Ulsted og Ane Kirstine Jørgensdatter,31 år, Vesterheden.

Hals, Kjær, Ålborg, dåb 1858, opsl. 15. Jens Peter Frederiksen (20/9). Her anføres som fadder Else Catrine Foss (måske Fosh?) af Hals.

Folketællinger:

FT 1845: Frederik Petersen, tjenestedreng på Skovshoved, 17 år.

FT 1850: Frederik Petersen anføres som deres søn (Lars og Else) fraværende, indkaldt til krigstjeneste.

FT 1860: Frederik Petersen og Ane Kirstine Jørgensen anføres som gifte og bosiddende i Hals. 3 børn: Lars Christian (11år), Maren Cathrine (5 år), Jens Peter (2år).

Andet:

Gyldendal, Den Store Danske: om indsidder og inderste.

Kapitel 5

Mine oldeforældre på min mors side

Ole Hansen 1832–1889 og Karen Hansen født Larsen 1837–1926.

Forældre til min morfar Karl Julius Hansen (KJH).

Ole Hansen er født 25.4 1832 i Bjelkerup ved St. Heddinge på Stevns (KB opsl. 37). Konf.indf. 1846 opsl.125 (bem. Antagelig). Han blev gift med Karen i 1863 det fremgår af FT 1901 og samme viser at han døde i 1889. Hans erhverv var iflg. kirkebogens vielsesangivelse af KJH og Hedevig Hermandine (HH) arbejdsmand, men KJH omtaler ham i levnedbeskrivelse som fyrbøder. FT 1880 viser, at familien boede Kalkbrænderivej 86, 6 børn fra 1-15 år. Han er stadig arbejdsmand. I begravelsesprotokol er han fyrbøder Han døde 4.11. 1889 af nyrebetændelse (oplysning fra kirkebog Sct. Jacobs sogn opsl. 75 døde nr. 170). Man kan gætte på, han havde arbejde på det nærliggende kalkbrænderi.

Karen er født 24/3-1837 i Daastrup Sj. (opslag 46). Konfirmeret i 1852 Daastrup, Roskilde amt, Ramsø (opslag 74 el. 73). FT 1890 (opsl. 132) viser bopæl Kalkbrænderivej 86, vaskekone, 3 børn Emil Lars (22 år og instrumentmagersvend), Karl Julius (16 år drejlerlærling) og Johannes (11 år). Iflg. FT 1901 (opslag 12) var bopæl Livjæger Allé 8³ (i 1925 skiftede gaden navn til Næstvedgade). Her nævnes sønnen Karl Hansen (min morfar) med stillingsbetegnelse arbejdsløs kelner. Der angives 5 børn i ægteskabet og 4 døde. Den tidligere adresse angives til Bartholinsgade. Hun var fadder ved min mors dåb i 1915, her angives adressen til Hindegade 9⁴, Trøstens bolig. Samme adresse fandtes ved folketælling 1916 og 1925. Trøstens bolig er et alderdomshjem opført 1909-1910. Hun døde 14.10.1926 (Frederiks opsl. 108). Iflg. politiregisteret flyttede Karen fra Nyhavn nr. 6 til Bartholinsgade 13¹ og 1.11 1909 til Hindegade. Iflg. FT 1911 opsl. 12 boede hun i Hindegade sidehus 4. sal, understøttelse fra familien (Winterfeldts stiftelse var vist også navnet på Trøstens Bolig). Hun er flyttet til København 1866 eller 1888 (svært læseligt).

Søren Hermann Ortmann 1856-1925 og Maren Katrine Elisabeth Ortmann f. Frederiksen 1855-?

Forældre til min mormor Hedevig Hansen født Ortmann.

Elisabeth og Søren

Søren er født i 1856 i Ålborg. Hans far var en tysk teglbrænder, der sandsynligvis kun var midlertidigt i Danmark og hans mor var en enke på 42 år, mens faren var 28 ved Søren's fødsel. Det har ikke været muligt, at finde noget om Søren's opvækst. Faderen er udlagt som barnefar, men optræder som fadder ved Søren's dåb. Det er mest sandsynligt, at faderen er vendt hjem til Tyskland, da han ikke findes i indvandrearkivet, og Søren har rimeligvis levet alene med moderen. I 1877 gifter Søren og Elisabeth sig. Søren's opholdssted er Langesminde, hvilket er en gård nord for Limfjorden mellem Ålborg og Hals. Allerede 4 måneder efter de blev viet fødes det første barn Marie og det næste barn Hedevig (min mormor) kommer til verden i 1879. Ved folketællingen i 1880 bor familien i Hals, begge børn er født i Hals. Så Søren og Elisabeth har slået sig ned her efter de har giftet sig. Hals er også Elisabeth's fødeby. Hals er en by ved Limfjordens udmunding i Kattegat. I 1882 hvor Holger bliver født bor de stadig i Hals. Søren ernærer sig som sømand der "farer i coffardi", hvilket vil sig, at skibet er et handelsskib. Lægdsrullen angiver at han har været indkaldt til søværnet og han har fået rejsetilladelse fra 1886 og 3 år frem, hvilket nok betyder at han har sejlet i disse år. Senest i 1884 flytter familien til Ålborg, hvor de bor i Danmarksgade, baghuset 2. sal. Fra 1884 til 1889 får familien 3 børn mere. I 1890 ernærer Søren sig som fyrbøder, det behøver ikke, at være på et skib. Cementfabrikkerne i Ålborg brugte også fyrbødere, idet cement fremstilles ved at glødning af kalkholdigt ler. I 1893 får familien et barn mere Wenzel William Skjold. Et lidt mærkeligt navn i forhold til de andre børns navne og mere mærkeligt er det, at han først døbes i 1899 i Nørre Tranders Kirke. Familien er nu flyttet til Rørdal, hvor der ligger en cementfabrik. I 1921 bor Søren og Elisabeth alene i Rørdal, Sølyst by.

Søren har nu titel af maskinassistent. Han havde en kunstnerisk åre, idet der er bevaret flere malerier med hans signatur (findes hos Tove min afdøde fætters kone se foto). Maleriet er et parti fra Rebild bakker. Søren dør i 1925 68 år gammel.

Tove har givet mig billedet, der viser en damper i oprørt hav. Endvidere har jeg på nettet fundet et katalog fra en maleriudstilling i Sæby 1916, hvor et af Søren's billeder er nævnt "Barkskib i storm i Nordsøen". Billedet er sat til 150 kr., som var temmelig mange penge i 1916, så Søren har været en god maler.

Elisabeth er født i 1855 i Hals. Forældrene var ugifte Ane Kirstine Jørgensen i Hals og udlagt barnefar Frederik Petersen (tjenestekar! i Sejlflod). Hun boede stadig i Hals, da hun blev konfirmeret. Hendes videre historie står ovenfor. Elisabeth var i live omkring 1942, idet hun findes på et foto med mig som 3-årig.

Omtalte Tove har også en lille kiste med Elisabeths navn og årstallet 1909.

Kilder:

Kirkebøger:

Vor Frue, Fleskum, Ålborg opsl. 25: født 16.5.1856, døbt d.19.10 1856. Navnet stavet Orthmann. Forældre: enken Ane Marie Larsen f. Winther og udlagt barnefader teglbrænder Hermann Orthmann. Moderens alder 42. Faddere bl.a. Teglbrænder Orthmann. anm. Uægte.

Hals, Kjær, Ålborg opsl. 120: gift med Elisabeth 26.7.1877. Alder 21, opholdssted Langesminde, Hals.

Nørre Tranders, Fleskum, Ålborg opsl. 322: Død d. 11.5.1925. Bopæl Sølyst nr. 9. Maskinassistent v. Cementfabrikken i Rørdal (kopi).

Hals, Kjær, Ålborg: Fødte 1855. Maren Cathrine Elisabeth f. 28.12.1855. Forældre: ugifte Ane Kirstine Jørgensen i Hals (28 år). Udlagt barnefader Frederik Petersen, tjenstekarl? i Sejlflod (kopi).

Hals, Kjær, Ålborg opslag 103: Elisabeth (Maren anføres som Marie) konfirmeret.

Hals, Kjær, Ålborg opsag 52: Marie døbes 24.11.1877. fadder bl.a. bedstemor Ane Kirstine Petersen, Hedeveg døbes 7.4.1879 (opsag. 58)

Ålborg, Vor Frue sogn: Wenzel William Skjold Ortmann, født 5.6.1893, forældre Søren og Maren Cathrine, Danmarksgade nr. 5. Døbt 14.8.1899 i Nørretranders Kirke (er tjekket).

Folketællinger:

1880 (opsl. 59 nr.95): Ålborg, Kær, Hals, Hals by, et hus, 149: Søren H.O. alder 23, gift, husfader, sømand farer i coffardi. Maren Catrine, alder 24, hustru, Hals by, Kirsten Marie 2 år, Hedeveg under 1 år begge deres børn født i Hals by (kopi).

1890: Ålborg, Danmarksgade baghuset 2 sal f.1., fam.nr.5. Søren alder 30, Fyrbøder, Elisabeth M.C. 30 år. Børn Marie (12), Hedeveg (10), Holger (8) alle født i Hals, Valdemar (6), Ingeborg (3), Thyre (1) sidste født i Ålborg (kopi).

1921: Ålborg, Fleskum, Nørre Tranders, Rørdal, Bakken nr. 9: kun Søren og Maren Kathrine (udskr. Fra polyjo). Søren er maskinassistent.

Lægdsruller:

Omskreven lægdsrulle (15.9.1874) oplyser søfartsbog, ikke mødt 1879 og tiltalt efter § 14.

18.3 1882 indkaldt til søværnet (EK1 nr. 623) og hjemsendt 30.9.1882.(lægds nr. 434).

Lægd nr. 434 rejsetilladelse i 3 år fra 16.4 1886

1894: har nr. 421-s-239

Kapitel 6

Min morfar og mormor

Ca. 1900

Karl Julius Hansen 1873-1942 og Hedevig Hermantine Hansen født Ortmann 1879-1962.

KJH er født 16.4.1873 i København. Døbt i Sct. Johannes kirke d. 22.6 (opslag 232). Konfirmeret 17.4.1887 i Sct. Jacobs Kirke (opslag 69). Kom i lære som trædrejer 1. maj 1888 og udlært 1892. 4. juni 1893 indkaldt som soldat ved Horsens Tekniske afdeling og hjemsendt 3.10.1893. Arbejdede derefter ved hans profession. I folketælling fra februar 1901 (se moderen Karen Hansen) står han opført som kelner. 1. juli 1901 ansat ved Københavns Brandvæsen. Udnævnt til reservebrandmester 1. april 1911 og til brandmester 1. april 1923. 1. juli 1926 fik han medalje for 25 års god tjeneste og udnævnt til Dannebrogsmænd 13. juni 1941 med begrundelsen ”frivillig tjenstvirksomhed”. Oplysningerne stammer fra levnedbeskrivelse og brev fra Ordenshistografen.

KJH blev viet d. 3.8.1902 til HH i Sct. Jacobs Kirke (opslag 186 nr. 136). Under anmærkninger står fattigattest 16.7.1902, hvilket skulle betyde, at det var undersøgt, at der ikke forelå fattigattest (oplyst på Københavns stadsarkiv). Adressen var Livjægeralle 8³, samme adresse som moderen (Karen Hansen). Faderen Ole Hansen var død 1889.

Adelgade Brandstation

Iflg. folketællingerne 1916(opslag 18), 1925 og 1931 boede familien på Melchiors Plads 4²^{tv}. Børnene Carl Ole (født 1904), Ingeborg (født 1906) og Lalla (født 1915). Iflg. FT 1916 tjente han 2300 kr. pr. år og skat til stat var 4,80 kr. og til kommune 18,00 kr. pr. år. Iflg. et brev til Lalla fra 1934 er bopælen Adelgades Brandstation nr. 115³.

**Fra venstre: Min moster, fætter John, ukendt dame,
fætter Jack, mormor, morbror Carl, min mor, morfar, min far**

Et avisudklip fra 21.4 1933 (Aftenbladet) viser, at KJH har deltaget i redningsarbejdet ved en større ildebrand. Jeg har en del knapper fra hans uniform. 100 års skrift fra Adalgades brandstation har jeg, men han omtales ikke, derimod er der lidt om stationens historie.

Foto fra Aftenbladet. Morfar til venstre

Uddrag fra avisens tekst

KJH døde af kræft (sandsynligvis som følge af hans arbejde) 10.9.1942 fra adressen Vennemindevej 16.3.

HH er født 7.4.1879 i Hals (Kjær, Ålborg, opslag 58. dåbsattest folio 66 nr. 6). Bopæl fra ca. 1950, måske allerede fra KJHs død Vennemindevej 10^{st.th.}. Død (hjertetilfælde) 26.3.1962 (Sct. Jacobs s. 231).

Jeg kan huske, at jeg aftenen før hun døde, kørte hende hjem efter hun havde besøgt mine forældre.

Hun spurgte mig, hvorfor jeg gik på studenterkursus. Hun var en rar gammel dame, der lavede god mad.

En gang udmærkede jeg mig ved næsten at have spist en hel æblekage, hvorefter jeg tilbragte resten af aftenen på en sofa med svære maveproblemer (jeg var vist omkring 14 år. Mine forældre tog hende med på en sommerferie i et lejet sommerhus ved Nykøbing Sjælland. Min bror og jeg kiggede gennem et plankeværk, mens hun børstede sit kunstige gebis. Hun opdagede det ikke, men det gjorde et vist indtryk på os. I entreen til hendes lejlighed hang KJHs brandmesterkasket efter hans død angiveligt for at skræmme tiggere og tyve. Foruden de 3 nævnte børn har jeg hørt der var et barn mere, der døde som ganske lille.

Hun havde 3 søstre Marie, Thyra og Ingeborg (iflg. politiregisteret). Marie og Ingeborg er anført som tjenestepiger. Marie kan jeg huske, idet mine forældre kørte hende til De Gamles By efter besøg hos HH. Hun havde vist været indlagt på Sct. Hans, men det var tys-tys i familien. Der var yderligere 3 søskende Skjold, Dagmar og Holger.

Kapitel 7

Min far og mor

Afsnit 1 Min mor før de blev gift

Afsnit 2 Min far før de blev gift

Afsnit 3 Fælles optegnelser, der starter i 1933

Afsnit 1 Min mor før de blev gift

Lalla Caroline Ortmann Jacobsen f. Ortmann Hansen 1915-1976.

Min mor.

Født 9.11.1915. Bopæl Melchiors Plads 4². Skolestart 1.8.1922. Konfirmeret 13.4.1930 i Rosenvængets sogn. Gik på Holsteinsgades skole indtil 30.6.1930 (8.klasse).

6.B Lalla 2.række nr.4 fra venstre

Boede senere på Adelgade Brandstation, hvor hendes far havde tjenestebolig.

Adelgade Brandstation

Ansæt i Illum fra 18.8.1930 til 31.12.1938 startløn 40 kr. pr. måned.

Sommer 1931 med hendes mormor

Tog afgangsprøve for handelslærlinge i maj 1933. Gift 4.7.1937 i Holmens kirke. Bopæl 1939 Kongedybet 14⁵ iflg. brev fra Illum.

KØBENHAVN K.
ØSTERGADE 53-54

GAGE-NR. 2941

A.C. Illum

Til *Søren Gallo Hansen, h. Wilmann*
p. t. Adr. *Melchiorplads 4²*

Herved engagerer vi Dem til vor Forretning som Samler og Indpakkerske med Tiltrædelse: *1. Januar 1931* og med en månedlig Gage af: *42 Kr.*. Opsigelse skal fra begge Sider ske skriftlig, ligesom Modtagelse af samme skal anerkendes skriftlig. Opsigelse skal ske senest den 15de i Månedens til Engagementets Ophør ved Månedens Udgang.

De forpligter Dem til Tavshed overfor Deres Medarbejdere og andre Uvedkommende angående Deres Gageforhold, samt til ikke at udsætte andre i Forretningen angående disses Gageforhold. De underkaster Dem det i Forretningen til enhver Tid herskende Ordens- og Arbejds-Regulativ.

København, den *22* Januar 1931

pr. pro. A. C. JLLUM A/S

An 4/2 30 - 4/2 31

Z. J.

Ungdomsbillede fra 1937 (cirka)

Kilder:

Kirkebøger:

Luther Kirken, Rosenvængets sogn opsl. 227. døbt 2.1.1916 Fadder bl.a. Karen Hansen Hindegade 9.

Andet:

Dåbsattest (1922 og 1937 kopier). Sang til dåb forfattet af Ingeborg, som er en søster til Hedevig Lallas mor.

Koppeattest (1922).

Karakterbog fra Holsteinsgades skole (1922-1930).

Konfirmationsattest. (1930)

Anbefaling fra Holsteinsgades skole. (1930)

Ansættelsesbrev fra Illum. (1931) (anm. 18.8.30-31.1.31 ass.)

Bevis for afgangsprøve (1933)

Brev fra Illum med ønske om snarlig rask (1934 aflev. på Adelgades Brandstation nr. 115³)

Avisudklip m. bryllupsmeddelelse (1937)

Anbefaling fra Illum (1939) m. adresse Kongedybet 14⁵.

Dødsattest (1976)

Afsnit 2 Min far før de blev gift

Henning Jacobsen 1910-1988.

Min far.

Henning med forældre ca. 1920

Født 30.10.1910. Bopæl Herluf Trolles Gade 9⁵. Konfirmeret 12.10.1925 i Holmens Kirke.

Mellemskoleeksamen 1926 og realeksamen 1927 fra Sct. Annæ Vester skole. Ansat i forsikringselskabet Dansk Mercur 1. februar 1928. Afgangsprøve fra forsikringskolen i 1931 og udnævnt i februar samme år til assistent i forsikringselskabet, der nu hedder Grøn & Witzke. Certifikat som bådfører i sejlklubben Sundet i 1932, idet han som hobby dyrkede lystsejls. I 1933 tog han HD i søforsikring. Mine forældre traf hinanden samme år (se fælles optegnelser). Jeg ved, at han havde et studieophold i London. Det var mellem forår 1936 og forår 1937 iflg. Lægdsrullebevis. Gift 4.7.1937 i Holmens Kirke. Herefter bopæl Kongedybet 14^{5.tv}. (se Lægdsrullebevis).

Kilder:

Attest for konfirmation

Mellemskoleeksamensbevis

Realeksamensbevis og vidnesbyrd

Ansættelsesbrev og kontrakt med Dansk Merkur

Eksamensbevis fra forsikringskolen

Brev om udnævnelse til assistent

Bådførcertifikat

Eksamensbevis HD + seddel med studiekammerater.

Lægdsrullebevis

Koppeattest

Udateret avisudklip om bådedåb, hvor Henning ses.

Henning ses midt i cirklen

Afsnit 3 Far og mor fælles fra 1933

Henning Jacobsen og Lalla Caroline Ortmann Jacobsen f. Hansen

Mine forældre. Her er fælles optegnelser, der starter 1933. Det år de traf hinanden.

Jeg tror de traf hinanden til et karneval i februar eller marts 1933. Det lille kort stammer måske derfra. Brev med ønske om god bedring til Henning er dateret 1. april 1933. Brevet dateret Ålborg 24.6.1933 beretter at mor var på ferie i Ålborg og far var ude at sejle med nogle venner.

Min far og mor 1933

Min far (med banjo) med sejlerkammerater

Min far i sejlbåden

1937 d. 4.7 blev de gift i Holmens kirke. Den første bopæl var Kongedybet 14⁵ IV. Fra 2.10.1940 boede de på Fordresgaardsvej 15¹. Fra maj 1942 boede de i Ålborg på forskellige adresser: Prinsensgade 18 (kun en uge), Sønderbro 31st IV. Fra 24.8.1942 til 8. juni 1944 Vesterbro 5¹ IV. Derefter var adressen Peter Vedels Gade 2² th.

Bryllupsbillede: Bagerst mors far og fars far, fars mor, min mor og far og mors mor

Jeg blev født 27.7.1939 på en fødeklinik på Christmas Møllers Plads (der hed noget andet dengang) og var altså med på de ovennævnte adresser. Min mor holdt op med at gå på arbejde i 1939.

Ålborg

Min far skulle være forsikringselskabets repræsentant i Ålborg. Han var tropsfører for søspejderne, da han interesserede sig for sejlsport, men nok også fordi det gav ham mulighed for, at komme i kontakt med lokalsamfundet. Det var midt under 2. verdenskrig, men han deltog ikke i noget modstandsarbejde.

Han har fortalt, at han én gang transporterede nogle illegale blade over broen mellem Ålborg og Nørresundby. Det gjorde ham så nervøs, at han ikke turde gå videre. Mens familien boede på Vesterbro 5 (ejendommen hed Enighedslund) sprængte tyskerne forlystelsesetablissementet "Kilden" i luften som en hævnaktion. Da familien boede lige overfor blev vinduerne, der vendte mod "Kilden" ødelagt, det var omkring 1. juni 1944, altså lige før familien flyttede til København

Min morbror ved Enighedslund

København

Adressen var nu Peter Vedels Gade. Min far arbejdede en del hjemme, men kørte også rundt til de kunder han havde eller forsøgte at få. Han havde en del store kunder bl.a. pladeselskabet Metronome, der ejedes af Bent Fabricius Bjerre og møbelfirmaet France & Søn, som nu hedder Fritz Hansen. Jeg har stadig et par grammofonplader og en lænestol, som han skaffede. For at kunne besøge kunderne anskaffede han en bil i 1949. Det var en Ford Eifel, der havde stået opklodset under krigen. Nummeret var K 7824 og den var grøn med kaleche (se Falck abonnement). Den var i begyndelsen anbragt i et stort tørveskur, der stod i ejendommens gård. Efter krigen havde man ikke brug for tørv til opvarmning. Senere fik han en garage også i ejendommens gård.

Min mor brugte sin tid på at passe mig og fødte min bror Bent 17. januar 1945. Det var lidt dristigt sådan at få børn på dette tidspunkt, hvor 2. verdenskrig var ved at slutte, og hvor det var svært at gætte, hvorledes

fremtiden så ud for Danmark. Der var ikke moderne hjælpemidler. En gang hver 14. dag, tror jeg, havde man tid i vaskekælder, hvor der stod et stort kar til varmt vand og ellers brugte man et vaskebræt til at gubbe tøjet rent på. Det skulle så hænges til tørre helt oppe på ejendommens loft. Mange ting var også rationeret, så man kunne ikke bare købe, hvad man havde lyst til. Chokolade, bananer, appelsiner, kaffe og dens slags varer, der normalt importeres, kunne slet ikke fås.

Ford Eifel, Far, Bent og Jørgen

Omkring 1950 købte de en sommerhusgrund i Birkerød på afbetaling 50 kr. pr. måned. De opførte et lille hus. Toilettet var en spand, hvor indholdet med passende mellemrum blev gravet ned i haven. Vand skulle hentes ved en hane, der stod ved indgangen til haven temmelig langt fra huset. Det var temmelig primitivt, men OK efter datidens forhold. Nedenfor ses sommerhuset i Birkerød.

Huset beholdt de indtil omkring 1957, hvor de solgte og byggede et nyt sommerhus i Asserbo. I samme periode flyttede de til Hellerup (ved Eltham). Min mor var syg af dårlige nerver. Hun havde vist i en periode fået noget forkert medicin, der gjorde sygdommen værre. Det var en meget ubehagelig periode. Hun var meget depressiv og var indlagt på et en klinik "Montebello" i Helsingør, hvor hun blev behandlet med elektrochok. Hun fik det bedre og de solgte Asserbo sommerhuset og købte en villa på Amundsensvej. Det var omkring 1959. Amundsensvej solgte de senere og flyttede til en lejlighed i Gentofte. Min mor fik et tilbagefald og var indlagt. Min far købte så et rækkehus på Nybro Vænge. Han var også langt nede og kunne ikke rigtig klare indflytningen. Bent og jeg brugte så en dag på at montere lamper, sætte billeder op og sætte møbler på plads, mens han var på arbejde. Mor kom så hjem igen og det gik meget godt de næste år.

Far var stadig ansat i forsikringselskabet "Skandinavia". Der er et billede og et brev fra en sammenkomst d. 11-12. oktober 1956. Far står i sidste række under trappen og er nr. 5 fra venstre

Mine forældre kunne godt lide at rejse, især til Spanien (Mare Nostrum 1965, Mallorca 1966 og Palma 1970) og Norge, hvor de flere gange var i Hallingdalen. Her købte de et bord, stole og bæk, som nu står i vores sommerhus. De gik til italiensk og rejste også gerne til Italien. Efter den sidste rejse til Italien, hvor de oplevede et lille jordskælv, blev mor syg og døde i 1976.

Far morer sig i Spanien

Tur til Costa del Sol

De havde anskaffet sig et sommerhus ved Hald Strand, som de var meget glade for. De tog Camilla og Bettine med. De udlånte huset til Birte og mig på vores første sommerferie i 1965, hvor det regnede hele tiden, men det kunne de jo ikke gøre for. Min mor var også meget flink til at passe Camilla.

Jeg kørte barnevognen over til broen ved Nybro, hvor hun så kom og kørte den hjem til sig selv. Det har været i 1967. I den periode havde hun det godt. Min mor døde i 1976. Det tog især hårdt på Camilla. Jeg kan huske, at hun sagde, ”hvorfors er det altid de bedste der dør”. Det er jo et Nordahl Grieg citat, men det har hun næppe kendt som 9-årig. Min mor døde af akut leukæmi og forløbet varede mindre end 14 dage.

Efter mors død boede far et stykke tid på Nybro Vænge. Hald Strand var solgt. Han slog sig på min fætter Johns kones søster, som hed Dina. Da Morten blev født i 1978 havde de lavet en gave, som min far skulle overbringe. Det var en fodbold pakket ind i noget violet cellofan, så vidt jeg husker. Morten blev født på Rigshospitalet, men min far var kørt ned i Panum Instituttets kælder. Han tog en elevator op til, hvad han troede var fødegangen. I nogen tid flakkede han så rundt på Panum med en indpakket fodbold indtil det gik op for ham, at han var gået galt. Dina døde så og min far slog sig så på Gudrun, som var en søster til hans afdøde brors kone. Samtidig solgte han Nybro Vænge og flyttede til Høje Tåstrup. Adressen var Leen i et lidt belastet kvarter. Gudrun boede på Christianshavn. De flyttede aldrig sammen, selvom de vist nok havde aftalt det, så hans lejlighed var lidt for stor til ham.

Bent og jeg havde ham med på nogle ture til Sverige. På færgen havde han taget sild med og delte så rigeligt ud af den at, da han selv skulle have var dåsen tom, selvom han hele tiden havde sagt ”tag bare væk der er rigeligt”. Det har vi grinet af nogle gange. Først var det en vandretur, som var lidt hård kost for ham, måske

især fordi han havde snaps med til frokost. Han tog hjem et par dage før vi var færdige, men kom og hentede os med bilen. En anden gang var det en kanotur, hvor Bettine og Gitte var med. De var lidt målløse over hans bagage til en lille uge: En gammel kontormappe med en pude, et par underbukser og en flaske snaps.

Den sidste bil han havde var en Mazda. Den sidste jul han levede blev bilen stjålet og alle julegaverne lå i den. Han skulle på hospitalet lige efter jul for at få skrabet noget af prostata, som han havde problemer med. Han døde natten efter operationen af en blodprop. Vi var hos Gudrun lige før jul, hvor han klagede over ømhed i ryggen. På hospitalet viste de mig efter hans død en skanning, der viste udbredt knoglecancer, så på en vis måde var han heldig at dø uden at opleve de store gener af sygdommen.